

Виріжок Вікторія Дмитрівна

*курсант 4-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Санаков Дмитро Борисович

*кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фінансових та
стратегічних розслідувань ФПФПСР*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гендерна рівність – найбільш обговорювана проблема українського громадянського суспільства останню чверть століття. Сьогодні вектор розвитку націлений на досягнення європейських стандартів та принципів життя, де забезпечення прав і свобод людини, зокрема, конституційних принципів рівності між чоловіками та жінками, що вперше було окреслено в Постанові Кабінету Міністрів України від 06.06.2001 р. «Про Національний план дій щодо поліпшення становища жінок та сприяння впровадженню гендерної рівності у суспільстві на 2001-2005 роки». Для підвищення ефективності та досягнення цієї мети, перш за все, постає необхідність комплексного удосконалення законодавчого регулювання державної політики гендерної рівності. Ця проблема розглядається у доробках і вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: М. Білинської, Т. Мельника, Н. Оніщенко, Т. Макайчук, Ю. Лихач та ін.

Механізм забезпечення гендерної рівності є неодмінним складником комплексного механізму забезпечення прав і свобод людини. Так, науковці виокремлюють у його структурі систему органів публічної влади, інститути громадянського суспільства, підприємства, установи, організації різних форм власності тощо. Його складають два окремих складника – нормативно-правова й організаційно-правова (інституційна) підсистеми.

Щодо першої – на сьогодні вона має недостатні економічні підстави, а механізми контролю та моніторингу дотримання законодавства у сфері гендерної рівності є недосконалими. Інституційну систему механізму забезпечення гендерної рівності складають: представники органів виконавчої (Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції та ін.), законодавчої (ВРУ та її структурні елементи), судової (Конституційний суд України та система судів загальної юрисдикції) гілок влади, інститути громадянського суспільства, міжнародні та регіональні спеціалізовані установи, підприємства, установи, організації тощо.

Законодавчу основу досягнення принципу гендерної рівності складають низка нормативно-правових актів на національному: Конституція України, Кодекс Законів про працю України, ЗУ «Про забезпечення рівних можливостей жінок і чоловіків» та ін., та міжнародному рівні, ратифікованих Україною: Загальна декларація прав людини, Статут ООН, Резолюції Ради безпеки ООН, Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації по відношенню до жінок,

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами та ін.

На нашу думку, найбільший обсяг роботи здійснюється Міністерством юстиції, що проявляється у сфері вдосконалення нормативно-правової бази.

Для вдосконалення роботи національного механізму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків можна рекомендувати впровадити підвищення кваліфікації державних службовців, депутатів усіх рівнів з питань розробки, реалізації та моніторингу гендерної політики, гендерної статистики, гендерного бюджетування, гендерної обізнаності та чутливості. Створення національного механізму забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків як сукупності засобів реалізації ними своїх прав і можливостей має відбуватися насамперед через формування гендерно чутливого законодавства та міжсекторальну співпрацю. Перспективи подальших досліджень лежать у площині розробки методичних рекомендацій формування гендерно чутливої державної політики та впровадження гендерної рівності, організацію роботи інституційної системи державного управління.

Список використаних джерел:

1. Андрусак І.П. Правові механізми забезпечення гендерної рівності в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: збірник наук. праць. Серія «Юридичні науки» №807. Львів, 2014. с. 197-201.

2. Гонюкова Л.В., Педченко Н.С. Сучасний механізм упровадження гендерної політики в Україні. Вісник НАДУ при Президентові України: збірник наук. праць. №2. Київ, 2016. с. 114-120.

3. Грицай І.О. Теоретико-правова характеристика механізму забезпечення принципу гендерної рівності. Правові новели: наук. юр. журн. №5. Дніпро, 2018. с. 7-14.

4. Пархоменко О.М. Законодавче забезпечення гендерної рівності в Україні. Вісник Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В. Даля: збірник наук. праць. №16(205). Луганськ, 2013. с. 42-46.